

MEMO

Aan : Hans Franck
Van : Jan Prakken
Datum: : 2 maart 2009
Kieftendijk 15, Neede
Onderwerp : Functieverandering van boerderij naar wonen en recreëren

Inleiding

Voor de locatie Kieftendijk 15, Neede is een verzoek ingediend voor functieverandering van boerderij naar wonen en recreëren. In verband met de te doorlopen Wro-procedure moet een milieutoets worden uitgevoerd.

Geurcontouren veehouderijbedrijven

Wettelijk kader

Toetsing van agrarische geurhinder dient vanaf 1 januari 2007 plaats te vinden aan de hand van het gestelde in de Wet geurhinder en veehouderij (verder aangeduid met Wgv). Cumulatieve stankhinder hoeft daarbij niet te worden bepaald, zodat kan worden volstaan met het in beeld brengen van de individuele geurcontouren van veehouderijbedrijven in de omgeving van de voorgestane ruimtelijke ontwikkeling. De Wgv geeft twee methoden voor het beoordelen van geur bij veehouderijbedrijven:

1. De geuremissie van een diercategorie is bekend
Aan de hand van de vergunde dieraantallen wordt met behulp van de in de Regeling geurhinder en veehouderij opgenomen omrekeningsfactoren de geuremissie van het veehouderijbedrijf berekend (uitgedrukt in het aantal odour units per seconde). Deze geuremissie wordt vervolgens ingevoerd in een verspreidingsmodel, dat als resultaat de in de omgeving optredende geurbelasting geeft (uitgedrukt in het aantal odour units per kubieke meter lucht als 98-percentielwaarde).
2. De geuremissie van een diercategorie is niet bekend
Voor deze diercategorieën gelden volgens de Wgv vaste minimumafstanden (bijvoorbeeld voor melkrundvee en paarden).

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet onderzoek worden gedaan naar de geurcontouren van omliggende veehouderijbedrijven. Enerzijds moet worden bekeken of de voorgestane ontwikkeling de rechten van veehouderijbedrijven niet aantast, terwijl anderzijds voor nieuwe geurgevoelige objecten een aanvaardbaar woon- en leefklimaat moet kunnen worden gewaarborgd. De berekening van de geurcontour vindt plaats met het softwarepakket V-Stacks Gebied.

Het uitgangspunt bij ruimtelijke ordening is dat moet worden uitgegaan van de grens van het agrarisch bouwperceel. Voor de in het verspreidingsmodel in te voeren parameters gemiddelde gebouwhoogte, schoorsteenhoogte, diameter en uittreesnelheid moet daarbij worden uitgegaan van de vergunde situatie (gemiddelde waarden van de verschillende stallen). Gemakshalve worden de verschillende parameters in eerste instantie op nul gezet, zodat een "worst case" situatie in beeld wordt gebracht.

Als een veehouderijbedrijf in de bestaande situatie al wordt beperkt in zijn mogelijkheden door een nabijgelegen geurgevoelig object geldt een ander uitgangspunt. In een dergelijk geval dient namelijk de geurcontour van de daadwerkelijk vergunde situatie in kaart te worden gebracht. In plaats van de grens van

het agrarisch bouwperceel dient dan het emissiepunt als meet- en rekenpunt. Bovendien gelden voor de gemiddelde gebouwhoogte, schoorsteenhoogte, diameter en uittreesnelheid de vergunde waarden als invoerwaarde. In de omgeving van het geurgevoelige object moet de op deze wijze bepaalde geurcontour worden gevolgd.

De gemeente Berkelland is gelegen binnen een concentratiegebied als bedoeld in de Meststoffenwet. Binnen dergelijke gebieden moet de berekende geurbelasting op grond van de Wgv worden getoetst aan twee standaardnormen:

- 3 odour units per kubieke meter lucht voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom;
- 14 odour units per kubieke meter lucht voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom.

Voor dieren die niet zijn te herleiden tot odour units gelden daarnaast de volgende minimale afstanden:

- 100 meter voor geurgevoelige objecten in de bebouwde kom;
- 50 meter voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom.

Bij verordening mogen gemeenten binnen bepaalde grenzen van de normen in de Wgv afwijken. Deze afwijkende normen gelden dan vervolgens binnen een bepaald gebied. Het hanteren van afwijkende normen moet worden onderbouwd vanuit een ruimtelijke visie op de ontwikkeling van het gebied, de zogenaamde gebiedsvisie. Daarbij moet een relatie worden gelegd met de bestaande en de te verwachten achtergrondbelasting aan geur in het gebied. Op deze wijze is het mogelijk maatwerk te leveren per gebied, zodat een balans kan worden gevonden tussen de gewenste ruimte voor veehouderijbedrijven enerzijds en de bescherming van gevoelige objecten anderzijds.

Overigens wordt voor bedrijven die vallen onder de werkingssfeer van het Besluit landbouw milieubeheer ook bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van ruimtelijke ontwikkelingen aangesloten bij de in dat besluit vermelde afstanden:

- 100 meter voor woningen in de bebouwde kom;
- 50 meter voor woningen buiten de bebouwde kom.

Overwegingen

Voor woningen die worden gerealiseerd in samenhang met beëindiging van het veehouderijbedrijf geldt een bijzondere regeling. Indien sprake is van een buiten de bebouwde kom gelegen woning die voldoet aan de volgende criteria hoeft op grond van artikel 14 Wgv namelijk slechts rekening te worden gehouden met een minimaal tot een omliggende veehouderij aan te houden afstand van 50 meter:

- de woning is op of na 19 maart 2000 gebouwd;
- de woning is gelegen op een kavel die op 19 maart 2000 in gebruik was als veehouderij;
- de woning is gebouwd in samenhang met het geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van de veehouderij;
- de woning is gebouwd in samenhang met de sloop van de bedrijfsgebouwen die onderdeel hebben uitgemaakt van de veehouderij

De nieuwe woningen aan de Kieftendijk 15 voldoen aan bovenstaande criteria, zodat het in deze situatie voldoende is om te toetsen aan de minimale afstand van 50 meter. Uitgaande van de bouwblokgrenzen van omliggende veehouderijbedrijven wordt aan deze afstand voldaan. Voor de Wet geurhinder en veehouderij is daarom ten opzichte van omliggende veehouderijbedrijven sprake van een toelaatbare situatie.

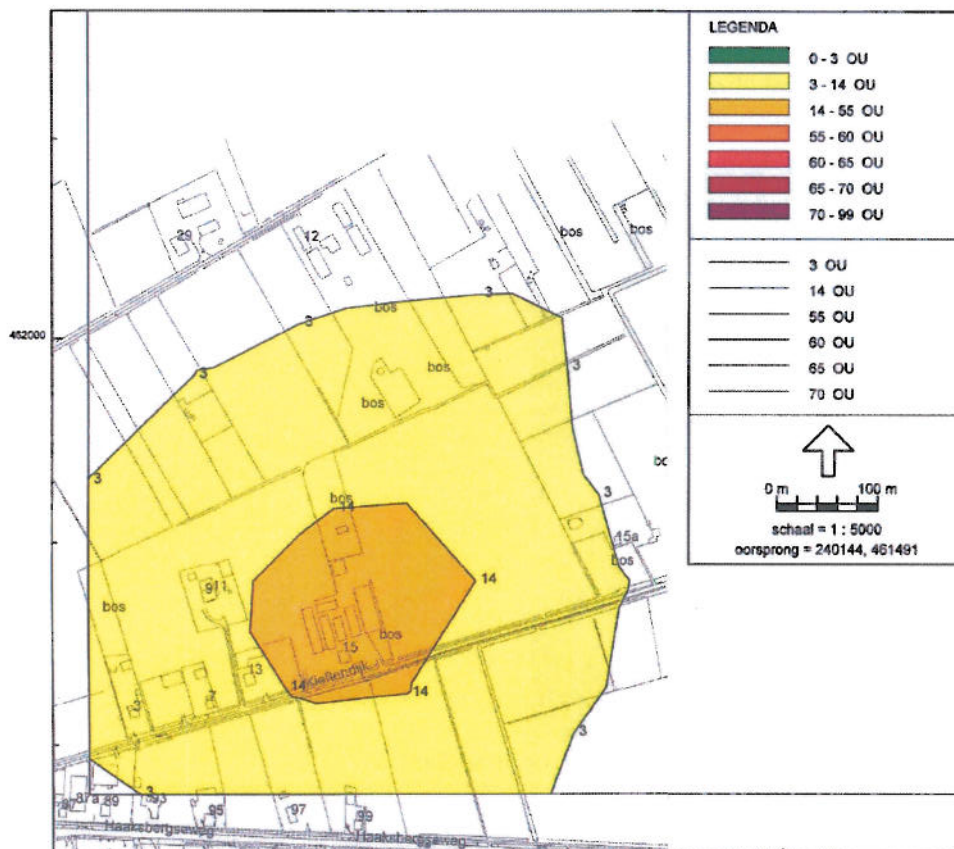
Overigens zijn andere veehouderijbedrijven in de omgeving qua vergunde geuremissie van relatief beperkte omvang en/of op ruime afstand van de nieuwe woning gelegen. Ook zonder toepassing van artikel 14 Wgv is ten opzichte van de nieuwe woning sprake van voldoende afstand om te kunnen spreken van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Om dit duidelijk te maken is een uitsnede uit een kaart toegevoegd in figuur 1. Er zijn geen agrarische bedrijven in de buurt die in de problemen komen door de genoemde 50 meter vaste afstand.

Figuur 1 De bedrijven en woningen in de omgeving van Kieftendijk 15.

Uit figuur 1 blijkt dan Kieftendijk 15 (de roze cirkel) aan de rand van de komgrens ligt. Ten zuiden ligt een klein gemengd bedrijf. De zwarte stippen zijn allemaal burgerwoningen in het buitengebied. Deze belemmeren de groei aan de westzijde van het bedrijf.

Figuur 2 Geurcirkels Kieftendijk 15..

Voor de directe omgeving van Kieftendijk 15 geldt de geurnorm van 14 OU. In figuur 2 is te zien dat deze 14 OU contour al bijna de woning Kieftendijk 13 bereikt heeft. Uitbreiden zal alleen kunnen als er geurarme stallen gebouwd worden.

Natuur en ammoniak

Figuur 3 De omgeving vanuit het Reconstructieplan met extensiveringsgebied.

In figuur 3 blijkt dat het bedrijf voor de heft in het extensiveringsgebied ligt volgens het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers. Dit is het lichtgroene gedeelte dat over het erf van Kieftendijk 15 valt. In deze gebieden kunnen agrarische bedrijven niet of nauwelijks groeien. Helemaal als het een intensive veehouderij is. Aan de oostzijde wordt het bedrijf dus belemmerd door het extensiveringsgebied.

Figuur 4 EHS en 250 meter zone rondom voor-verzuring-gevoelig-gebied in de EHS

Uit figuur 4 blijkt dat het bedrijf binnen de 250 meter zone rondom voor-verzuring-gevoelig-gebied in de EHS ligt. Dit is de oranje lijn die over het terrein van het bedrijf loopt. Dit is de basis geweest voor de extensiveringsgebieden waardoor er niet of nauwelijks mogelijkheden tot uitbreiden zijn voor het bedrijf. Ook ligt het vlak bij de EHS (het groene gebied en het zwart gearceerde gebied). De plannen van natuurontwikkeling liggen daarom gunstig ten opzichte van de EHS ontwikkeling. Zij sluiten mooi aan bij de gedachte van het realiseren en versterken van de EHS.

Externe veiligheid

Het op 27 oktober 2004 in werking getreden Besluit externe veiligheid inrichtingen (verder aangeduid met Bevi) regelt hoe een gemeente of provincie moet omgaan met risico's voor mensen buiten een bedrijf als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in een bedrijf. Daartoe legt het besluit het plaatsgebonden risico vast en geeft het besluit een verantwoordingsplicht voor het groepsrisico.

In de omgeving van de voorgestane ontwikkeling zijn geen qua externe veiligheid relevante inrichtingen aanwezig. Het perceel valt buiten de plaatsgebonden risicocontouren van 10^{-6} per jaar en is bovendien niet gelegen in enig invloedsgebied van het groepsrisico.

Het externe veiligheidsbeleid voor het vervoer van gevaarlijke stoffen is door het ministerie van Verkeer en Waterstaat vastgelegd in de nota Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (nota Rnvgs). Hierover is vervolgens een circulaire verschenen waarin dit beleid verder is uitgewerkt en verduidelijkt.

In onderhavig plan wordt niet voorzien in verkeersbewegingen die onder de noemer "vervoer gevaarlijke stoffen" vallen. Op wegen in de omgeving is het aantal transporten met gevaarlijke stoffen bovendien zodanig gering, dat de plaatsgebonden risicocontouren van 10^{-6} per jaar binnen de rijbaan liggen en het groepsrisico verwaarloosbaar klein is.

Luchtkwaliteit

De Eerste Kamer heeft op 9 oktober 2007 het wetsvoorstel voor de wijziging van de Wet milieubeheer goedgekeurd (Stb. 2007, 414). Met name hoofdstuk 5 titel 2 uit genoemde wet is veranderd. Omdat titel 2 handelt over luchtkwaliteit staat de nieuwe titel 2 bekend als de Wet luchtkwaliteit. Deze wet is op 15 november 2007 (Stb. 2007, 434) in werking getreden en vervangt het Besluit luchtkwaliteit 2005.

Ruimtelijk-economische besluiten die "niet in betekenende mate" bijdragen aan de concentraties in de buitenlucht van stoffen waarvoor bijlage 2 van de Wet milieubeheer een grenswaarde bevat, worden niet langer, zoals voorheen, individueel getoetst aan die grenswaarden. Als gevolg daarvan kunnen tal van kleinere projecten doorgang vinden, ook in situaties waar nog niet aan de grenswaarden wordt voldaan. De effecten van deze projecten op de luchtkwaliteit worden verdisconteerd in de trendmatige ontwikkeling van de luchtkwaliteit, zoals beschreven in het Nationaal Samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit (NSL).

Bij besluitvorming is het dus van belang om te bepalen of een initiatief "niet in betekenende mate" bijdraagt aan de luchtkwaliteit. In de algemene maatregel van bestuur Niet in betekenende mate (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM) zijn uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM. Voor de periode tussen het in werking treden van de Wet luchtkwaliteit en het verlenen van derogatie door de EU is het begrip "niet in betekenende mate" gedefinieerd als 1% van de grenswaarde voor NO_2 en PM_{10} . Na verlening van derogatie wordt de definitie van NIBM verschoven naar 3% van de grenswaarde.

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze gevallen kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden.

Vooralsnog geldt dat voor woningbouwlocaties voor maximaal 500 woningen (in geval van één ontsluitingsweg) of 1000 woningen (in geval van twee ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling) geen beoordeling op luchtkwaliteit meer hoeft plaats te vinden. Onderhavig plan blijft ruimschoots onder deze drempelwaarden, zodat zonder verdere toetsing gesteld kan worden dat het aspect luchtkwaliteit geen belemmeringen met zich meebrengt.

Verkeerslawaaï.

In de Wet geluidhinder staat dat er om wegen een zone ligt waarbinnen je onderzoek moet doen naar de geluidbelasting. Als deze belasting boven de 48 dB uitkomt moeten er Hogere grenswaarden aangevraagd worden en zijn er maatregelen nodig. Isolatiemaatregelen aan de woninggevels die er voor zorgen dat de binnenwaarde niet hoger is dan 33 dB. De binnenwaarde is het geluidniveau dat doordringt in de woning. Hoe beter de woning geïsoleerd wordt hoe lager het binnenniveau.

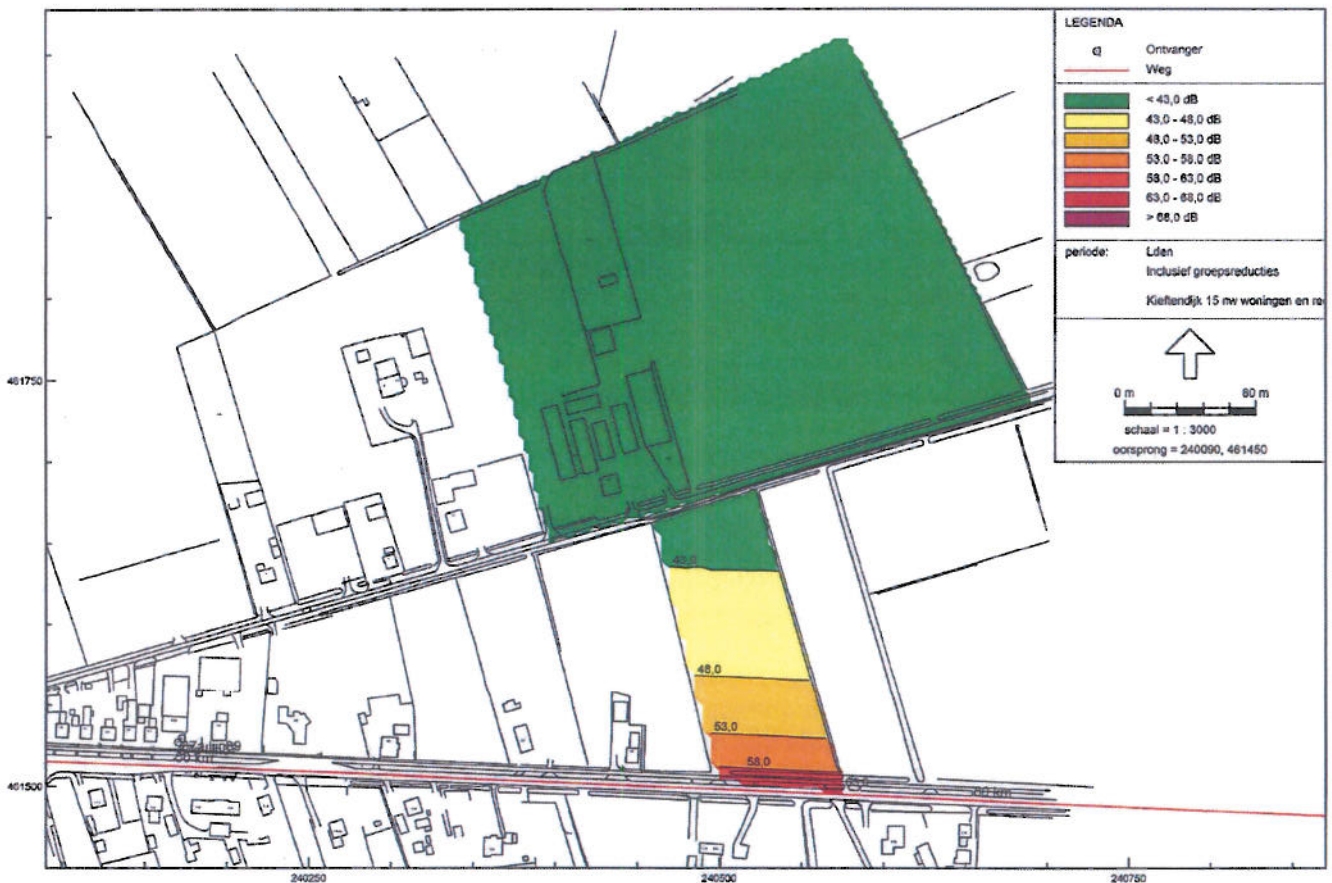
Wegen waar een maximumsnelheid van 30 km geldt zijn buiten het Hogere grenswaarden traject gelaten. Daar geldt dan geen zone en zijn geen hogere grenswaarden nodig.

Voor het Bouwbesluit worden deze wegen wel bekeken omdat dit besluit eisen stelt aan de maximum binnenwaarde. Dus ook als er geen hogere grenswaarden nodig zijn kan de geluidbelasting op de gevel wel om maatregelen vragen.

Voor de hogere grenswaarden wordt gewerkt met een groepsreductie. Deze reductie is snelheidsafhankelijk: 2 dB bij een > 70 km weg en 5 dB voor een < 70 km weg. Dit is een correctie om het steeds stiller worden van de voertuigen mee te nemen in de beoordeling.

Voor recreatie woningen wordt aanbevolen in de jurisprudentie, om ook zoveel mogelijk de 48 dB grens te hanteren.

Er is een ruw model gemaakt in Geonoise een geluidberekeningsprogramma. In figuur 5 zijn de contouren van het wegverkeerslawaaï vanaf de Haaksbergseweg weergegeven. Hieruit blijkt dat de belasting ver onder de grenswaarde van 48 dB blijft. Overige wegen zijn niet maatgevend. Verkeerslawaaï is geen belemmering.

Wegverkeerslawaaï - RMI/V-2006, Geluid - huidig - Kiefelendijk 15 m woningen en recreatie Kap (M/Geonoise/verkeersmodel/berkelland/verkeerswet/berkelland/geonoise/), Geonoise V5.43

Figuur 5 Geluidcontouren verkeerslawaaï van de Haaksbergseweg.

→ geen akoestisch onderzoek nodig.

Conclusie

De functieverandering van de boerderij Kieftendijk 15 heeft geen last de geurcontouren van omliggende veehouderijen. Omliggende bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd. Externeveiligheid en Luchtkwaliteit is geen probleem. Verkeerslawaaai geeft ook geen aandachtspunten. Voor de woningen en het recreatiegedeelte kan een voldoende aanvaardbaar woon- en leefklimaat worden gegarandeerd.

